

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 43. Quid de Vicariatu Episcopi sit notandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

242 §. IV. Portio congrua Vicario assignanda, secundum Const. Pii V. non debet esse major 100, nec minor 50. scutis annuis, computatis omnibus incertis emolumentis & aliis obventionibus, uti pluribus explicat *Luca* ad Trid. d. 9. à n. 8., & de Parochis d. 19. n. 3. & d. 20. à n. 7. *Barb.* à n. 44.; an autem jus habeat ad distributiones, & ad quæ emolumenta, explicat *Luca* de Parochis d. 17. à n. 6.

243 §. V. Vicarius temporalis non tenetur ratione Vicariæ ad horas; tenetur tamen sæpe aliunde, uti refert *Barb.* de jure Eccl. l. 3. c. 6. n. 62. An autem quandoque teneatur ad subsidium charitativum, videri potest *Leur.* p. 1. q. 138., ubi etiam à q. 108. habet de hactenus dictis & aliis huc spectantibus.

Q. 43. Quid de Vicariatu Episcopi sit notandum. R. Seqq.

244 §. I. Vicarius Episcopi in genere est duplex, specialis & generalis: specialis est, qui pro certis tantum locis in diocesi vices Episcopi agit, & est v. g. Archidiaconus, qui etiam dicitur Vicarius natus, quia ex officio, independenter à denominatione Episcopi, habet aliqua gerenda; talis etiam est Vicarius foraneus, qui foris, sive extra urbem, quam Episcopus inhabitat, pro certis Parochiis constituitur ad aliqua gerenda. Vicarius generalis est, qui pro tota diocesi constituitur ad aliqua vice Episcopi gerenda.

245 §. II. Vicarius generalis, alius est in Pontificalibus, qui ordinariè dicitur Suffraganeus; alius in spiritualibus, qui ordinariè venit nomine Vicarii; alius in contentiosis, qui dicitur Officialis, estque præses judicii Ecclesiastici.

246 §. III. Cum Suffraganei sæpe sint Vicarii simul, aut in quibusdam locis non sint Suffraganei sed soli Vicarii, quandoq; etiam Episcopi aliqua specialia demandant

mandent uni vel alteri extraordinariè, fit, ut non ubique satis distinguatur, quid pertineat ad singulorum officium, & dum sunt distinctæ personæ, una in alterius partes se ingerat, non sine magnis incommodis, quibus ut occurreret Ferdinandus Archi-Episcopus Coloniensis declaravit typo 26. oct. 1645. quid veller ad unumquemque pertinere: singulorum etiam functiones accuratè describit *Dript* in speculo Archidiaconali f. 1. a. 4., qui videri potest: hoc videtur certum ex Cap. *Cum nullus*, De tempor. Ordin. in 6., quòd Vicarius ex vi officii sui litteras dimissorias concedere non possit, cum ad id Vicariatûs officium non extendatur, nisi Episcopo in remotis agente, *Barb.* in collect. ad *Trid.* Sess. 23. c. 10. de ref. n. 17. & de potest. Epif. alleg. 7. n. 9. *Sbroz. Rebuff. Gutt Zerol. P. Greg. Az. Emman. Pias. Abzed. Velasc. Sanch. Gratian. Narbon. Campan. Molf. Homob. Cabass. l. 1. c. 13. n. 12.* Addit *Barb.* n. 4. dimissorias posse concedere cunctos Episcopos, qui attentâ juris Sanctione, privilegio vel consuetudine ad Ordines valent assumere, is enim potest dimissorias concedere, qui & ordinare valet; hinc *Dript & Vinitoris* docent Suffraganeum ex vi Officii posse dimittere eos, quos ordinare potest.

§. IV. Quando aliqua delegatio vel expeditio 247
inscribitur Româ ad Officialem Episcopi, per hunc de stylo Curia ultra montes & maria intelligitur Vicarius, uti notant *Mandos. Hier. Paulus, Sbroc. Barb.* de potest. Epif. alleg. 54. n. 53. *Corr.* in praxi disp. l. 2. c. 4. à n. 17. *Rosa* de Execut. litt. Apost. p. I. c. 3. n. 22. *Dript* §. De officio Vicarii in contentiosis. Atque ita pro dicecesi Monasteriensi declaravit *Ferdinandus Bavarus* Episcopus; item *Christoph. Bernardus* 16. Julii 1663. his verbis, *Prædecessoris nostri*

stri Ferdinandi gloriosa memoria declarationi & decreto inhærentes tenore præsentium declaramus ac decernimus, quæcumque collationes beneficiorum, dispensationes aliaque causa quacumque ab altissimè memorato SS. Dom. nostro aut sede Apostolica ad partes remissa & Officiali nostro inscripta, commissa vel delegata fuerint, per Officiale, nostrum in spiritualibus Vicarium generalem intelligendum esse & intelligi debere &c. Idem declaravit ac decrevit 13. Dec. 1703. *Celsiss. Fridericus Christianus* Ratio est, quia Vicarius in spiritualibus, non autem in contentiosis, est vi officii sui in dignitate Ecclesiastica, ergo non hic sed ille censeri debet Delegatus Sedis Apostolicæ, cùm causæ ab hac non debeant committi nisi constitutis in Dignitate, vel Canonicis in Cathedrali, *Cap. Statutum, II. de rescriptis in 6. Sbrocius de Vicar. Episc. l. 2. q. 29. Garc. p. 5. c. 8. n. 36. Barb. à n. 132.* Duo opponit quidam modernus, I. Quòd in Curia sit praxis, ut etiam si expressè petatur delegatio ad Vicarium, id negetur, ergo signum est in Curia per Officiale non intelligi Vicarium. 2. Quòd in Leodienti diocesi in gratiosis intelligatur Vicarius, in contentiosis Officialis, ergo similiter ubique. *R. Ad 1. n. conseq.,* nolunt enim mutare stylum, sed semper inscribunt Officiali; supponunt autem per hunc in his partibus intelligi Vicarium. *Ad 2. Dato anteced. n. conseq.,* si enim id fiat ibi, est propter statutum aliquod vel consuetudinem; oppositum autem est in aliis diocesisibus.

248 §. V. Omnes tres Vicarii generales videntur habere potestatem vel Jurisdictionem ordinariam, ut colligitur ex *Cap. Inter cetera, De off. Jud. Ordin., Cùm Episcopus*, eod. tit. in 6., *L. solet 16. & seqq.*, ubi *Gl. & DD. ff. de jurisd. omnium Jud.*, Et quidem

dem de Suffraganeo habetur Cap. Quoniam in ple-
risque, ubi Gl. & DD., v. Vicarium, de off. Jud.
Ordin., & Cap. si Episcopus, De Præb. in 6. Menoch.
conf. 59. n. 59. De Vicario, Cap. In nona, 16. q. 7.,
Cap. Cum nullus, de temp. Ordin. in 6., Cap. Cum in
generali, de off. Vicar. in 6.; tenentque innumeri,
quos citat & sequitur Barb. de Jure Eccl. l. 3. c. 6.
De Officiali, Cap. 2. de consuet. in 6., Cap. Cum
nullus, supra, & Cap. Licet, de off. Vicar. in 6., ubi
Gl. v. Officialem, Cap. Cum in Generali ibidem,
Clement. 2. de rescriptis, junctâ Gl. v. Officialis. Spe-
cialiter autem de Vicario probant AA. communiter,
tum quia facit idem tribunal, nec ab illo ad Episco-
pum datur appellatio, tum quia factâ nominatione
Episcopi, potestas vel jurisdictio ab ipsis legibus illi
conceditur; & idem quoque videtur esse de aliis
Vicariis, Az. Mol. Sanch. Barb. de potest. Epif. al-
leg. 54. à n. 1. Castrop. t. 13. d. 2. p. 30. à n. 1.

§. VI. Quando Episcopus Vicario committit ali- 249
qua non comprehensa in generali potestate Vicaria-
tus, si illa annectantur officio Vicariatus vel ejus in-
tuitu committantur, pertinent ad jurisdictionem
Ordinariam, quia accessorium sequitur principale:
alia autem spectant ad delegatam, Sbroc. q. 55. Garc.
n. 41. Sanch. de matr. l. 3. d. 29. n. 8. Dript supra.

§. VII. Vicarius ex vi generalis commissionis 250
non potest conferre beneficia, uti habetur Cap. Cum
in generali, de off. Vic. in 6. Nec potest admittere
resignationes vel permutationes, Az. Rebuff. Ricc.
Garc. Paris. Castrop. n. 3. Nec præsentare vel elige-
re ad beneficia, ad quæ potest Episcopus, Sbroc. Pirb.
Potest tamen præsentatos instituere; Item constitue-
re, qui suppleant, dum vacat beneficium, non ta-
men subrogare alios, Covarr. Barb. n. 60. Ratio o-
mnium est, quia vi commissionis generalis potest

tantum ea, quæ sunt necessitatis & utilitatis, non autem quæ sunt gratiæ. Vide *Leur.* p. 2. q. 6. 2. & seqq., ubi explicat, quandonam censeatur concessa facultas conferendi beneficia, & quomodo sit interpretanda. Vide etiam *Barb.* à n. 60.

251 §. VIII. Si Episcopus commiserit Vicario collationem beneficii, potest conferre etiam extra diocesim existens, non aliter ac Episcopus ipse, secundum dicenda n. 366., notatque etiam *Leur.* q. 692. Quod si conferat indigno, Episcopus non ideo privatur jure conferendi, quia mandatum erat, ut conferret digno, quod ille transgressus est, ergo nocere non debet mandanti, *Rebuff. Laym. Nec obstat*, quod Episcopus & Vicarius censeantur una persona, nam, cum hoc stat, quod de Vicarii culpa possit cognoscere, nec Vicarii potestas teneat, nisi dependenter ab Episcopo, hinc potest rescindere malè acta ab illo, *Laym. Leur.* q. 753.

252 §. IX. Tum potest Episcopus suo Vicario generali committere potestatem dispensandi in casibus sibi à Sede Apostolica concessis, quando commissio à S. Sede facta est Episcopo ratione dignitatis vel officii sui, quia tum talis potestas transit in ordinariam, & consequenter committi potest *Dript* pag. 54., qui rectè excipit casus Papales, quando per accidens ad Episcopum devolvuntur ob difficultatem ad eundem Papam. Si autem Episcopo nominatim expresso, ratione sui, talis potestas committeretur, non posset subdelegari sed censeri deberet electa industria personæ. Vide *Barb.* alleg. 39. à n. 11. Causam tamen à S. Sede sibi delegatam potest Episcopus Vicario generali subdelegare, uti habet communis ex *Cap. 3. de off. deleg.* Excipe, nisi sola executio sine cognitione causæ demandata sit, vel etiam hinc personæ delegatæ industria electa videatur, quod colligi debet

ex

ex causæ arduitate & aliis circumstantiis, *Dripte*
pag. 55.

An Vicarius generalis præcedere debeat alios quos- 253
cumque etiam de Capitulo Cathedrali, non est no-
strum definire: videri potest *Riccini* p. 4. R. 390. &
391., ubi pugnat pro Vicario, uti & *Barb.* alleg. 54.
à n. 143. item *Cabass.* l. 1. c. 13. n. 19., si tamen sit Ca-
nonicus, dicit non ideo ante alios deberi illi præce-
dentiam in choro vel Capitulo; vide etiam *Zerolam*
p. 2. v. *Vicarius*. Plura de Vicariis Episcopi videri
possunt apud *Leur.* in speciali tract. sub hoc titulo.

Q. 44. Quid de Archidiaconatu sit notandum. 254
R. Seqq.

§. I. Cap. I. & 7. *De off. Archid.*, dicitur qui-
dem Archidiaconus esse Vicarius Episcopi in omni-
bus, differt tamen à Vicariis, 1. quòd hi sint dativi,
id est, dati, assumpti & constituti ab Episcopo, Archi-
diaconus autem sit à jure statutus. 2. Quòd illorum
officium Episcopo mortuo cesset, nisi cum consensu
Capituli continuetur, maneat autem officium Archi-
diaconi. 3. Quòd à Vicariis non appelletur ad Episco-
pum, cum idem cum illo tribunal constituent; ab
Archidiacono autem, utpote inferiore, appellari pos-
sit ad Episcopum. 4. Etiam functione differt à Vi-
cariis.

§. II. De jure communi deberet unus tantum 255
in una diocesi esse Archidiaconus, qui post Episco-
pum sit primus in dignitate quoad stallum in choro
& vocem in Capitulo, sed his derogavit nunc con-
suetudo, nam vix est in Germania diocesis, quæ plu-
res non habeat; neque officium Archidiaconi dat
præferentiam in choro vel Capitulo.

§. III. Archidiaconus debet esse Diaconus secun- 256
dum dicenda n. 797., nam ideo dicitur Princeps Dia-
conorum: nihilominus etiam hinc videtur præscri-
psisse